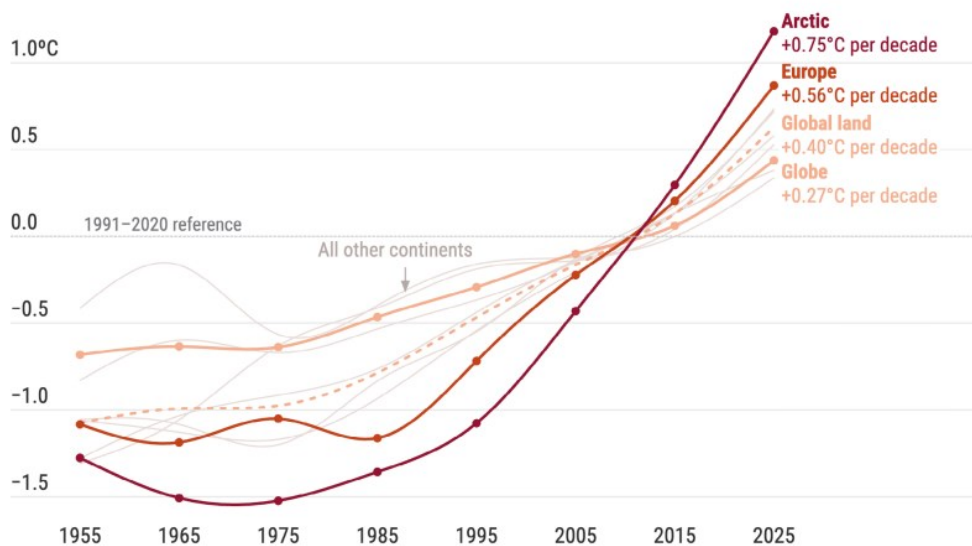

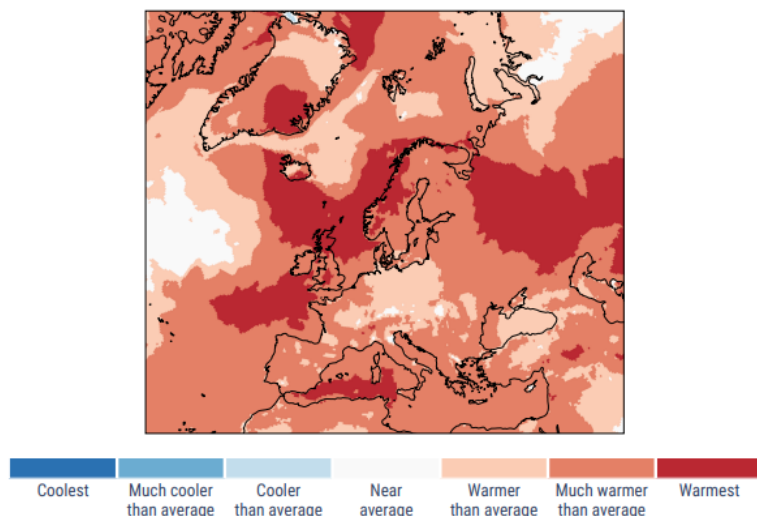
EUROPOS KLIMATO BŪKLĖ 2025 M.

Paskelbtoje „Copernicus“ klimato kaitos tarnybos ir Pasaulio meteorologijos organizacijos „Europos klimato būklės 2025 m. ataskaitoje“, Europa yra įvardijama, kaip sparčiausiai šylantis kontinentas pasaulyje (nusileidžia tik Arkties regionui). Jos vidutinės oro temperatūros šilimo tempas pastaruosius 30 metų siekė 0,56 °C kas 10 metų. Lyginant su priešindustriniu laikotarpiu (1850-1900 m.), Europoje vidutinė oro temperatūra pakilo maždaug 2,5 °C, kai pasaulio net 1,1 °C mažiau. Tokį spartų Europos šilimą lėmė atmosferos cirkuliacijos pokyčiai (dėl kurių ypač padažnėjo ir sustiprėjo karščio bangos vasarą), dėl sumažėjusios oro taršos sumažėjęs aerolių kiekis atmosferoje (dėl ko Žemės paviršių pasiekia didesnis kiekis Saulės spinduliuotės bei susiformuoja mažiau debesų) bei susitraukę sniego dangos plotai (dėl ko mažiau atspindima Žemės paviršių pasiekusios Saulės spinduliuotės atgal į kosmosą).

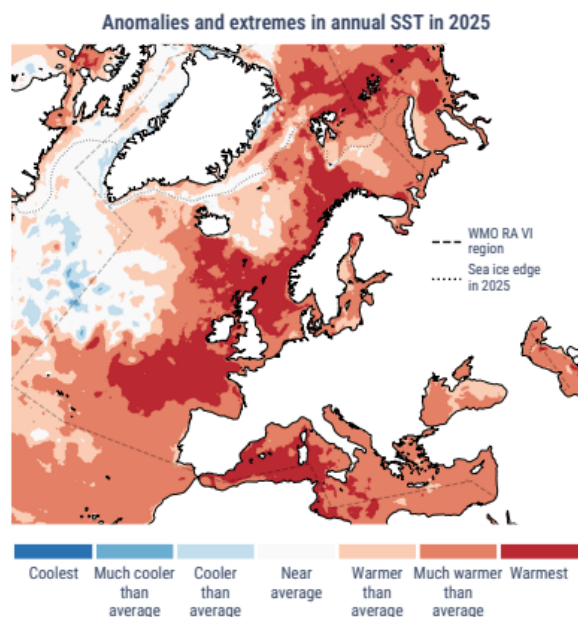
1 pav. Metų vidutinės oro temperatūros anomalijos skirtingose Žemės regionuose. Atskaitos taškas – 1991-2020 m. oro temperatūros vidurkis. Augimo trendas nustatytas 1996-2025 m. laikotarpiui. Šaltinis: *C3S/ECMWF and WMO, 2026: C3S-WMO European State of the Climate 2025*, climate.copernicus.eu/ESOTC/2025, doi.org/10.24381/zy93-sb27

Spartus klimato šiltėjimas Europoje buvo jaučiamas ir 2025 m., kadangi beveik visoje Europoje šie metai buvo šiltesni už 1991-2020 m. vidurkį (SKN). Metų vidutinės oro temperatūros rekordai buvo fiksuojami dalyje Grenlandijos (net iki 5 °C aukščiau nei SKN), Islandijos, Vakarų Skandinavijoje, Škotijoje bei Vakarų Rusijoje. Jungtinėje Karalystėje, Norvegijoje bei Islandijoje 2025 m. buvo šilčiausi jų oro temperatūros matavimo istorijoje.

2 pav. 2025 m. 2 m aukščio oro temperatūros anomalijos ir ekstremumai. „Karščiausia“ ir „Šalčiausia“ ekstremumų kategorijos yra nustatytos remiantis 1979-2025 m. laikotarpiu, o likusios SKN. Šaltinis: C3S/ECMWF and WMO, 2026: C3S-WMO European State of the Climate 2025, climate.copernicus.eu/ESOTC/2025, doi.org/10.24381/zy93-sb27

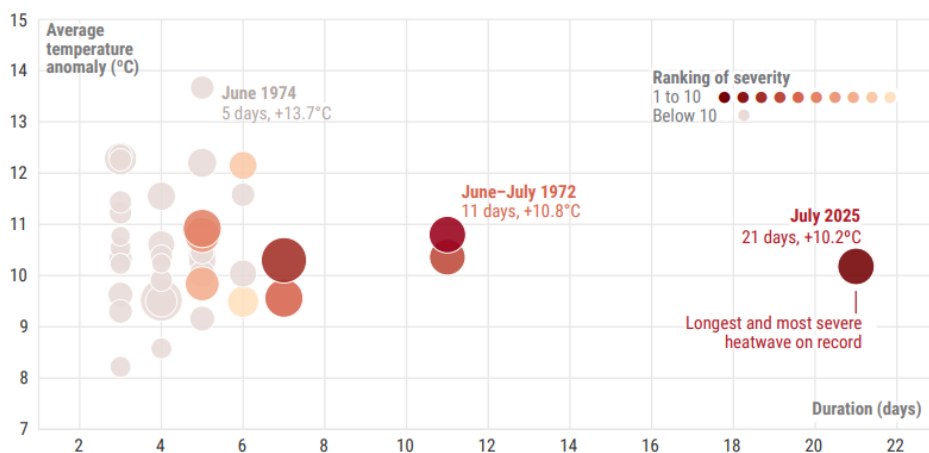
Kaip ir didelė dalis Pasaulio vandenyno, Europos vandenyno regionas taip pat pasižymėjo neįprastai aukšta metų vidutine jūros paviršiaus temperatūra. 2025 m. buvo užfiksuota rekordiškai aukšta Europos vandenyno regiono metų vidutinė jūros paviršiaus temperatūra. Taip pat, net rekordiniai 86 % regiono patyrė bent „stiprios“ kategorijos jūrinę karščio bangą.

3 pav. 2025 m. jūros paviršiaus temperatūros anomalijos ir ekstremumai. „Karščiausia“ ir „Šalčiausia“ ekstremumų kategorijos yra nustatytos remiantis 1982-2025 m. laikotarpiu, o

likusios SKN. Šaltinis: *C3S/ECMWF and WMO, 2026: C3S-WMO European State of the Climate 2025*, climate.copernicus.eu/ESOTC/2025, doi.org/10.24381/zy93-sb27

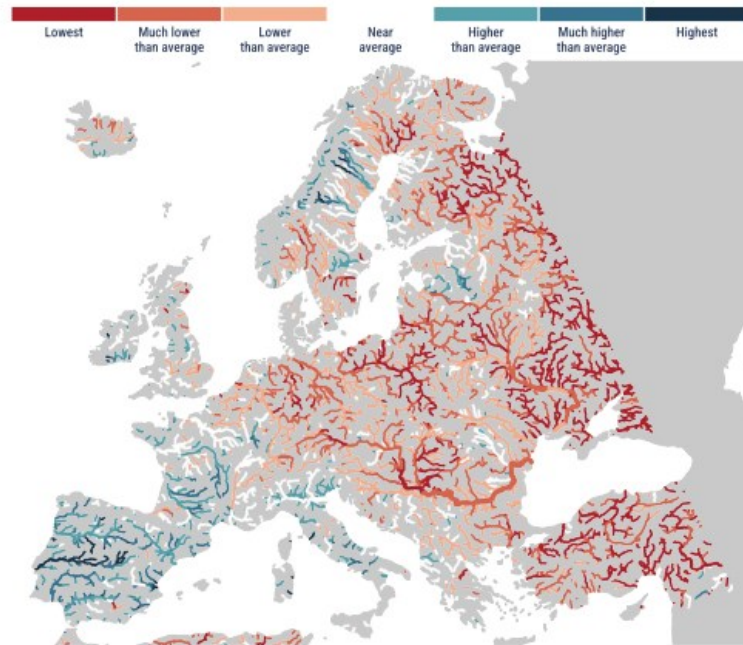
2025 m. Europoje pasižymėjo ne viena karščio banga, iš kurių, liepos 7-31 d. karščio banga buvo antra pagal stiprumą matavimų istorijoje. Praėjusią vasarą, liepos 12 – rugpjūčio 1 dienomis, subarktinėje Fenoskandijoje buvo fiksuota ilgiausia ir stipriausia karščio banga regiono matavimų istorijoje. Nors šios karščio bangos oro temperatūros anomalija nebuvo rekordinė, tačiau ji vadinama stipriausia, dėl didelės paveiktos teritorijos, intensyvumo bei ilgos trukmės kombinacijos. Net 21 d. trukusi karščio banga pasižymėjo +10,2 °C vidutinės oro temperatūros anomalija (nuo 1961-1991 m. vidurkio). Dėl to regione buvo užfiksuotas rekordinis iš eilės užfiksuotų tropinių naktų skaičius (10 tropinių naktų iš eilės), vietovėse šalia ir už poliarinio rato maksimali oro temperatūra perkopė 30 °C, o regione maksimali išmatuota oro temperatūra karščio bangos metu siekė net 34,9 °C.

4 pav. Karščio bangos subarktinėje Fenoskandijoje nuo 1950 m. Apskritimo dydis indikuoja karščio bangos apimtą teritoriją. Spalvoti apskritimai žymi 10 stipriausias kraščio bangas, ku stipresnė karščio banga, tuo apskritimo spalva tamsesnė. Šaltinis: *C3S/ECMWF and WMO, 2026: C3S-WMO European State of the Climate*

2025, climate.copernicus.eu/ESOTC/2025, doi.org/10.24381/zy93-sb27

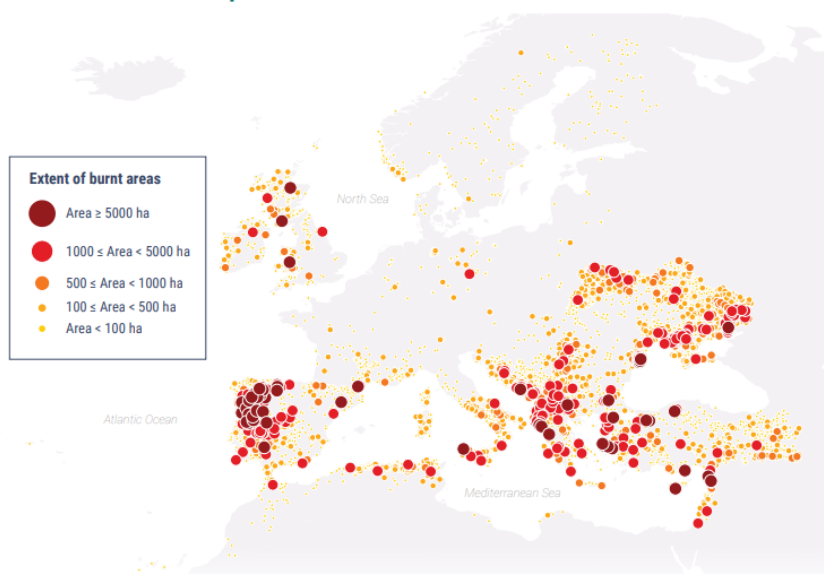
2025 m. Europoje buvo tretie sausiausi nuo 1992 m., vertinant dirvožemio drėgnumą, o gegužės mėnesį, net 35 % Europos patyrė „ekstremalią žemės ūkio sausrą“ (kai susidaro dirvožemio drėgmės deficitas). Net 70 % Europos upių pasižymėjo mažesniu už vidurkį metiniu upių nuotėkiu. Tačiau, praėję metai pasižymėjo ir mažesniais potvyniais (ypač lyginant su keliais ankstesniais metais).

5 pav. 2025 m. upių vandens nuotėkio anomalijos ir ekstremumai. „Žemiausia“ ir „Aukščiausia“ ekstremumų kategorijos yra nustatytos remiantis 1992-2025 m. laikotarpiu, o likusios 1992-2020 m. laikotarpiu. Šaltinis: C3S/ECMWF and WMO, 2026: C3S-WMO European State of the Climate 2025, climate.copernicus.eu/ESOTC/2025, doi.org/10.24381/zy93-sb27

Dėl sausesnių už vidurkį sąlygų, 2025 m. Europoje per miško gaisrus išdegė rekordinis žemės plotas bei degimo metu buvo išmestas rekordinis kiekis šiltnamio dujų emisijų. Miško gaisrai labiausiai paveikė Iberijos pusiasalį rugpjūčio mėnesį.

Burnt areas across Europe and the Mediterranean in 2025

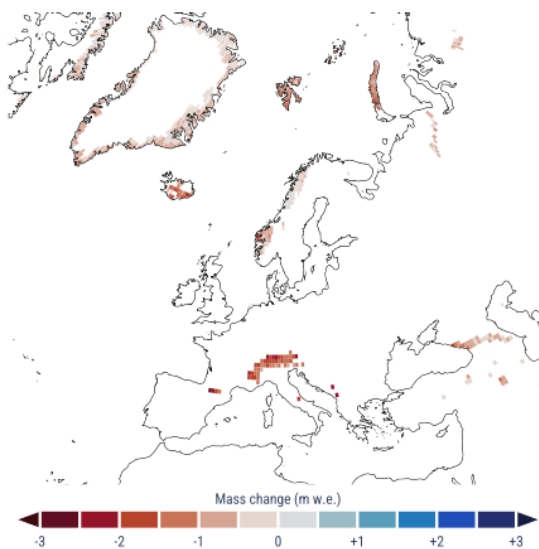

6 pav. Apdegusių plotų pasiskirstymas bei dydis Europoje ir Viduržemio jūros regione 2025 m.
Šaltinis: C3S/ECMWF and WMO, 2026: C3S-WMO European State of the Climate 2025, climate.copernicus.eu/ESOTC/2025, doi.org/10.24381/zy93-sb27

2025 m. visi Europos ledynai prarado masės, o didžiausias sumažėjimas buvo stebimas Islandijoje (antras didžiausias sumažėjimas Islandijos matavimų istorijoje). Tuo tarpu, Grenlandijoje buvo užfiksuoti jau 29-i metai iš eilės, kai ledyno masė mažėja. Nors ir mažėjimas buvo lėtesnis už vidutinį, tačiau per praėjusius metus Grenlandijoje ištirpo 1,5 karto daugiau ledo, nei jo yra sukaupta Europos Alpėse.

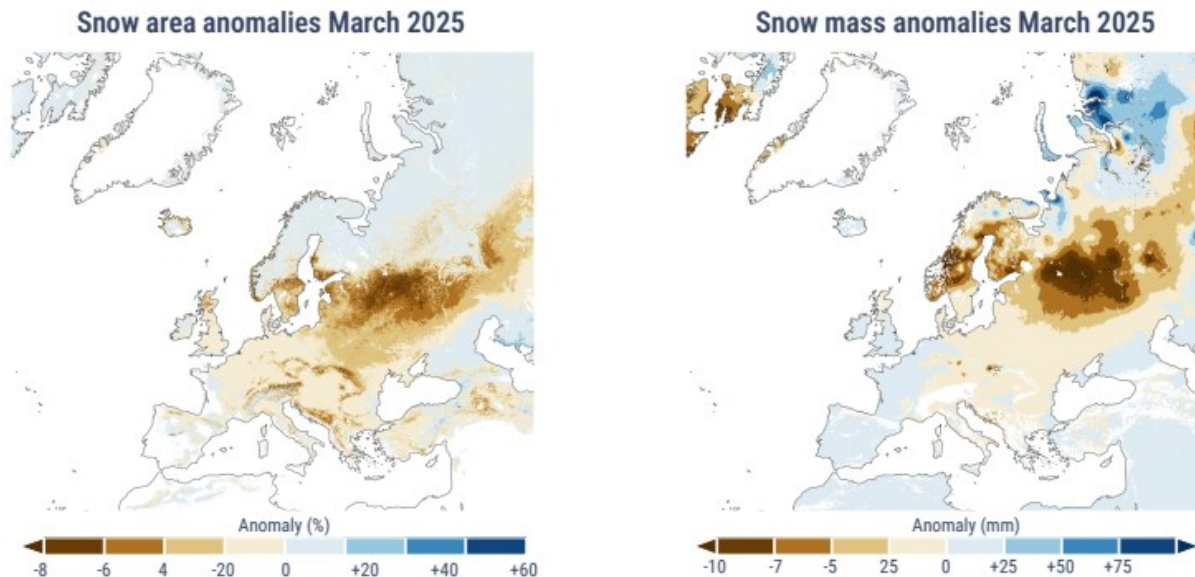
All European glacier regions saw ice loss in 2025

Glacier mass change in Europe during 2025

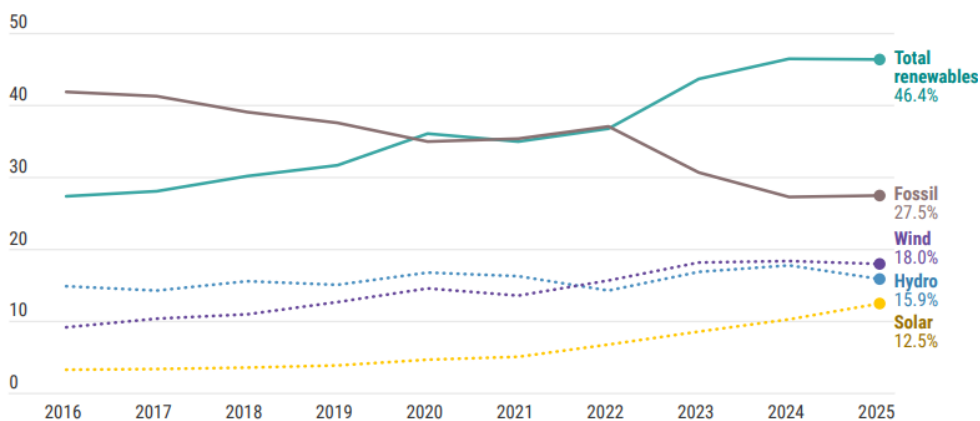
7 pav. Ledynų masės pokytis Europoje per 2025 m. hidrologinius metus. Prieaugis – mėlyna, nuostolis – raudona. Šaltinis: C3S/ECMWF and WMO, 2026: C3S-WMO European State of the Climate 2025, climate.copernicus.eu/ESOTC/2025, doi.org/10.24381/zy93-sb27

2025 m. pasižymėjo ir vienu mažiausiu sniego dangos plotu bei sukaupto sniego mase Europos matavimų istorijoje. 2025 m. kovo mėnesį, sniego dangos plotas buvo 31 % mažesnis už SKN ir buvo trečias mažiausias užfiksuotas plotas nuo 1983 m. Sukaupta sniego masė kovo mėnesį buvo net 45 % mažesnė už SKN ir buvo trečia mažiausia sukaupta sniego masė nuo 1979 m.

8 pav. 2025 m. kovo mėnesio sniego dangos ploto (kairėje) bei sniego masės (dešinėje) anomalija nuo SKN. Šaltinis: *C3S/ECMWF and WMO, 2026: C3S-WMO European State of the Climate 2025*, climate.copernicus.eu/ESOTC/2025, doi.org/10.24381/zy93-sb27

Tačiau, užbaigiant pozityvia žinia, Europoje atsinaujinanti energetika 2025 m. pagamino net 46,4 % viso žemyno sunaudotos elektros, o Saulės jėginių pagaminta elektros dalis buvo rekordinė – 12,5 %.

9 pav. Atsinaujinančios energetikos bei iškastinio kuro energetikos dalies pokytis Europoje 2016-2025 m. laikotarpiu. Likusi dalis pagaminta atominių elektrinių (22 %) ir bioenergetikos (4 %). Šaltinis: *C3S/ECMWF and WMO, 2026: C3S-WMO European State of the Climate 2025*, climate.copernicus.eu/ESOTC/2025, doi.org/10.24381/zy93-sb27

Tekstas parengtas remiantis: *C3S/ECMWF and WMO, 2026: C3S-WMO European State of the Climate 2025*, climate.copernicus.eu/ESOTC/2025, doi.org/10.24381/zy93-sb27.